

Úvodní stránka>Obrátit se na soud>Právní systémy – vnitrostátní a na úrovni EU>Vnitrostátní obecné soudy

Vnitrostátní obecné soudy

Portugalsko

Tento oddíl obsahuje informace o organizaci obecných soudů v Portugalsku.

Organizace obecných soudů

Vedle Ústavního soudu (*Tribunal Constitucional*), který má zvláštní pravomoc konat v ústavněprávních otázkách, existují v Portugalsku následující kategorie soudů:

Nejvyšší soud (*Supremo Tribunal de Justiça*) a soudy prvního a druhého stupně;
Nejvyšší správní soud (*Supremo Tribunal Administrativo*) a ostatní správní a daňové soudy;
Účetní dvůr (*Tribunal de Contas*).

Dále mohou existovat také námořní soudy, rozhodčí soudy a smírčí soudy.

Zákon stanoví, v jakých případech a v jaké podobě mohou výše zmíněné soudy samostatně nebo společně tvořit kompetenční soud (*tribunal dos conflitos*), který řeší spory týkající se soudní pravomoci.

Aniž jsou dotčena ustanovení o vojenských soudech (*tribunais militares*), jež mohou být zřízeny během válečného stavu, jsou zakázány soudy s výhradní pravomocí rozhodovat o určitých kategoriích trestných činů.

Soudy

Nejvyšší soud

Nejvyšší soud je nejvyšším orgánem v hierarchii obecných soudů, aniž by zasahoval do pravomoci Ústavního soudu. Skládá se ze senátů, které rozhodují v občanských, trestních a sociálních věcech.

Sídlí v Lisabonu a do jeho jurisdikce patří celé území Portugalska.

Nejvyšší soud zasedá pod vedením předsedy v plénu (které tvoří soudci ze všech senátů), plenárním zasedání specializovaných senátů nebo jednotlivých senátů.

S výhradou zákonem stanovených výjimek rozhoduje Nejvyšší soud pouze o právních otázkách.

Odvolací soudy

Odvolací soudy (*tribunais da relação*) jsou zpravidla soudy druhého stupně.

V současné době odvolací soudy sídlí v Lisabonu, Portu, Coimbre, Évøe a v Guimarães. Působí pod vedením předsedy ve formě pléna nebo senátů.

Odvolací soudy zahrnují senáty pro občanské, trestní a sociální věci, pro rodinné právo a mladistvé, podnikání, duševní vlastnictví a hospodářskou soutěž, regulaci a dohled. Existence senátů pro sociální věci, rodinné právo a mladistvé, podnikání, duševní vlastnictví a hospodářskou soutěž, regulaci a dohled bude záviset na množství nebo složitosti práce, kterou je třeba vykonat. Tyto senáty jsou zřízeny příkazem Nejvyšší rady soudnictví na návrh předsedy příslušného odvolacího soudu.

Soudy prvního stupně (*tribunais judiciais de 1.ª instância*)

Soudy prvního stupně zpravidla tvoří okresní soudy (*tribunais de comarca*). Tyto soudy jsou příslušné ve všech věcech, jež nejsou přiděleny jiným soudům.

Okresní soudy mají všeobecnou i specializovanou příslušnost.

Okresní soudy jsou rozděleny na sekce se specializovanou nebo všeobecnou příslušností a rovněž na místní „pomocné“ sekce. Sekce jsou pojmenovány podle druhu řízení, jímž se zabývají, a podle názvu obce, v níž se nacházejí.

Zřízeny mohou být tyto sekce se specializovanou příslušností:

ústřední sekce pro občanské věci (*central cível*);
místní sekce pro občanské věci (*local cível*);
ústřední sekce pro trestní věci (*central criminal*);
místní sekce pro trestní věci (*local criminal*);
místní sekce pro přestupky (*local de pequena criminalidade*);
sekce pro trestní vyšetřování (*instrução criminal*);
sekce pro rodinné právo a mladistvé (*família e menores*);
sekce pro pracovní právo (*trabalho*);
sekce pro obchodní právo (*comércio*);
sekce pro výkon rozhodnutí (*execução*).

Podle okolností daného případu rozhodují soudy prvního stupně jako samosoudci, v plénu nebo v plénu s porotou. Každý okresní soud má předsedu, který má pravomoci týkající se zastupování a vedení, řízení případů a administrativního a provozního řízení.

Je-li u téhož soudu nebo v téže sekci více než pět soudců, může předseda po projednání s ostatními soudci navrhnout Nejvyšší radě soudnictví soudce-koordinátora (*magistrado judicial coordenador*) pro jednu či více sekcí, a to s předchozím souhlasem příslušného soudce. Soudce-koordinátor plní podle pokynů předsedy úkoly, které mu jsou svěřeny, aniž by bylo dotčeno právo postoupit věc soudu vyššího stupně (*avocação*), a pokud jej k tomu předseda vyzve, musí podat zprávu o své činnosti.

Správní a daňové soudy

Správní a daňové soudy mají pravomoc rozhodovat o žalobách a opravných prostředcích týkajících se urovnání sporů vyplývajících z právních vztahů ve správních a daňových věcech. Existují tyto správní a daňové soudy:

Nejvyšší správní soud;
ústřední správní soudy;
obvodní správní soudy;
daňové soudy.

Nejvyšší správní soud

Nejvyšší správní soud je nejvyšším orgánem v hierarchii správních a daňových soudů, aniž by zasahoval do pravomoci Ústavního soudu.

Sídlí v Lisabonu a do jeho jurisdikce patří celé území Portugalska.

Nejvyšší správní soud tvoří jeden senát pro správní spory a jeden senát pro daňové spory. Odpovídá zejména za rozhodování o opravných prostředcích proti rozhodnutím ústředních správních soudů.

Nejvyšší správní soud působí pod vedením předsedy, jemuž jsou nápomocni tři místopředsedové.

V závislosti na povaze projednávaných záležitostí rozhoduje soud v plénu, na plenárním zasedání každého senátu nebo v jednotlivých senátech. Plénum a plenární zasedání každého senátu zkoumají pouze právní otázky.

Ústřední správní soudy

Ústřední správní soudy jsou v rámci správní jurisdikce zpravidla soudy druhého stupně. V současnosti existují dva ústřední správní soudy (jeden pro severní a jeden pro jižní oblast).

Jejich hlavním úkolem je rozhodovat o opravných prostředcích proti rozhodnutím obvodních správních soudů a daňových soudů.

Každý soud tvoří jeden senát pro správní spory a jeden senát pro daňové spory.

Ústřední správní soudy působí pod vedením předsedy, jemuž jsou nápomocni dva místopředsedové.

Ústřední správní soudy zkoumají skutkovou podstatu i právní otázky.

Obvodní správní soudy a daňové soudy

Jedná se o soudy prvního stupně, jejichž hlavním úkolem je rozhodovat o sporech ve správních a daňových záležitostech. Mohou fungovat samostatně pod názvem obvodní správní soud či daňový soud, nebo mohou být sloučeny a fungovat společně pod názvem správní a daňový soud.

Působí pod vedením předsedy, kterého na dobu pěti let jmenuje Nejvyšší rada pro správní a daňové soudy (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais* – CSTAF).

Zpravidla je tvoří samosoudce, zákon však stanoví, že v určitých případech může soud zasedat v jiném složení.

Smírčí soudy

Smírčí soudy (*juílgados de paz*) nabízejí alternativní způsob řešení sporů, které mají výlučně občanskou povahu, ve věcech týkajících se malých peněžních částek, jež však nezahrnují rodinné, dědické nebo pracovní právo.

Podle stávajícího znění zákona č. 78/2011 ze dne 13. července 2011 mají smírčí soudy pravomoc projednávat určovací žaloby, jejichž hodnota nepřesahuje příslušnost soudů prvního stupně (15 000 EUR).

Podle § 9 téhož zákona jsou smírčí soudy příslušné také pro projednávání a rozhodování v těchto věcech:

žaloby na splnění povinnosti, s výjimkou žalob týkajících se dodržení finančních smluv o přidružení;

žaloby na vydání věci;

žaloby vyplývající z práv a povinností společných vlastníků, pokud příslušná valná hromada nerozhodla o povinném rozhodčím řízení k urovnání sporů mezi společnými vlastníky, nebo mezi společnými vlastníky a správcem;

žaloby k vyřešení sporů mezi vlastníky budov týkajících se dočasného průchodu, přirozeného odvádění vody, stavebních prací na ochranu před povodněmi, sdílení odvodních stok, kanálů a plotů; otevírání oken, dveří, verand a podobných zařízení; odvodu dešťové vody ze střechy, vysazování stromů a keřů, vnitřních a vnějších dělicích zdí;

žaloby na znovunabytí majetku, žaloby na ochranu držby, žaloby týkající se vydržení, nabytí a rozdělení (společného majetku);

žaloby týkající se práva na užívání a správu majetku ve společném vlastnictví, práv na využití povrchu pozemku, poživacího práva, práva na používání a obývání bytu a věcného práva podle smluv o dočasném užívání ubytovacího zařízení;

žaloby týkající se nájmu nemovitostí s výjimkou vystěhování;

žaloby týkající se občanskoprávní odpovědnosti, a to smluvní i mimosmluvní;

žaloby v souvislosti s neplněním smluv vyjma pracovních smluv a zemědělského nájmu;

žaloby týkající se obecné záruky za závazky.

Smírčí soudy mají také pravomoc projednávat žádosti o odškodnění na základě občanskoprávní odpovědnosti, pokud nebylo vzneseno obvinění nebo pokud bylo obvinění staženo, a to v důsledku:

ublížení na zdraví;

ublížení na zdraví z nedbalosti;

pomluvy;

křivého obvinění;

krádeže;

hmotné škody;

pozměnění mezníků;

podvodu k získání jídla, nápojů nebo služeb.

Podle § 16 má každý smírčí soud mediační službu, jež je k dispozici osobám, které ji vyžadují jako alternativní způsob řešení sporů. Tato služba má podporovat včasné urovnání sporu dohodou stran. Služba je příslušná k mediaci v jakýchkoli sporech, jež mohou být předmětem mediace, a to i ve sporech, jež nespádají do pravomoci smírčích soudů.

Poslední aktualizace: 04/10/2021

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.